

[Pinholt.]

muer, som staa i fast Ejendom, og det er de eneste Formuer, som er Genstand for en saadan Ekspropriation. Jeg er derfor ganske enig i de Principper, som er nedlagt i dette Lovforslag.

Amtsrepartitionsfonden blev oprettet ved Plakat af 31. December 1819 og blev den Gang bestyret af Amtmændene og Rentekammeret. Det var meget naturligt, at man den Gang fastsatte, at Amtsrepartitionsens Behov af Midler skulde paalignes Hartkornet, thi det tør nok siges, at Beboerne af Landdistrikterne, for saa vidt som de overhovedet havde nogen Skatteevne, for den langt overvejende Del var Hartkornsejere; de, der ikke var Hartkornsejere, havde i Almindelighed ikke noget at svare af, men det Forhold har jo senere ændret sig væsentligt. Da vi ved Loven af 13. August 1841 fik indstiftet Amtsraadene, gik Amtsrepartitionsfondens Bestyrelse over til disse, men der skete ikke nogen Ændring i den Maade, hvorpaa Amterne skulde tilvejebringe de Midler, som Amtsrepartitionsfonden skulde have, og dette var i og for sig ogsaa naturligt, thi endnu den Gang var Amtsrepartitionsudgifterne ikke store, og de, der havde Skatteevne, var vel nok i det væsentlige Ejendomsbesidderne paa Landet.

Men ved Landkommunalloven af 1867 skete der en Ændring, idet man den Gang bestemte, at Amtsraadene skulde være berettigede til at udskrive indtil $\frac{1}{3}$ af Amtets Behov paa Sognekommunerne. Det er ganske morsomt at se de Forhandlinger, der den Gang fandt Sted, og med den højtærede Formands Tilladelse kunde jeg have Lyst til at oplæse nogle Udtalelser, som I. A. Hansen fremsatte den Gang (Folke-tingstidende 1866—67 Sp. 719). Han udtaler:

„Det er ikke retfærdigt, at alle disse Udgifter udelukkende paalignes Hartkornet, thi der er saa mange Beboere omkring i Amterne, som ikke ere Hartkornsejere, men som have lige saa stor Nytte af slige Indretninger som disse, og de bør ogsaa komme i Betragtning med Hensyn til Bidraget til Amtsrepartitionsfonden.“
I. A. Hansen havde absolut Ret; der var den Gang sket en ikke ringe Forskydning i Skatteevnen paa Landet. Jeg vil i øvrigt sige, at denne Bestemmelse har været noget medvirkende til, at man kunde mildne det afgjort stive Skattegrundlag, som Hartkornet var, og for at illustrere dette for det høje Ting — eller maaske lige saa meget for dem, der ikke er i dette høje Ting, thi dette høje Tings Medlemmer er naturligvis inde

i disse Forhold — skal jeg her nævne nogle Tal, som jeg tror vil belyse, hvor ulykkeligt det kunde være blevet, hvis man var blevet ved Hartkornsgrundlaget alene.

Ser man paa et Amt som Københavns Amt, hvor den bymæssige Bebyggelse i Landkommunerne har taget overmaade stort Omfang, viser det sig, at Landbrugs-ejendommenes Grundværdi udgør 20 pCt. af Grundværdien for andre Vurderinger, og at Ejendomsskyldværdien kun er 13 pCt. af andre Vurderinger. Jeg beder det høje Ting tænke sig, hvad der vilde være sket, hvis man havde staaet paa Hartkornsgrundlaget og skulde have udskrevet Amtsrepartitionsfondens Behov paa Hartkornet i Københavns Amt, det vilde have været totalt ruinerende for Landejendomsbesidderne i Amtet.

Det har været ikke alene berettiget, men fuldkommen nødvendigt, at man uvidede Beskatningsgrundlaget, saaledes at ogsaa de Værdier, som andre Ejendomme, andre Vurderinger repræsenterer, kom til at deltage i Beskatningen. Jeg vil her indskyde den Bemærkning, at det var derfor ogsaa ganske følgerigtigt, at Københavns Amt, hvis jeg ikke tager fejl, var det Amt, der hurtigst benyttede § 50, det er i alt Fald det Amt, der stærkest har benyttet § 50; det har været ganske nødvendigt for overhovedet at kunne komme til en rimelig Beskatning.

Hvad angaar Amtsskatternes Udvikling, skulde der efter Plakat af 31. December 1819 udskrives 64 Rigsbankskilling Sølv pr. Tønde Hartkorn, og det maatte ikke overskrides uden Rentekammerets Tilladelse; det var forudsat, at dette Beløb skulde kunne slaa til til de Udgifter, Amterne havde; det var bl. a. visse Retsudgifter og naturligvis ogsaa nogle Vejudgifter, men hvad Retsudgifterne angaar, var de for Resten lignet paa Stiftet, man havde altsaa for disse et endnu bredere Grundlag. Men efter 1841 skete der en Ændring, og man fik friere Forhold med Hensyn til Paaligning paa Hartkornet.

I 1845, altsaa kort efter, at vi havde faaet Amtsraadene, var hele Udskrivningen i Amterne paa Hartkornet i den gamle kongerigske Del af Landet — jeg taler i hele mit Foredrag, naar jeg nævner Tal, kun om den, slet ikke om den sønderjydske Del — 1,2 Mill. Kr., i 1855 2,2 Mill. Kr. — jeg nævner Tallene med 10 Aars Mellemlum —, i 1865 2,9 Mill. Kr. Saa kommer det Tidspunkt, da man begynder at kunne udskrive $\frac{1}{3}$ paa Kommunerne; i 1875—76 er Beløbet 4,5 Mill. Kr., men da lægger man heraf 210 000 Kr.